

2024/2994

4.12.2024

DIRECTIVA (UE) 2024/2994 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 27 noiembrie 2024

**de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 în ceea ce privește
tratamentul riscului de concentrare rezultat din expuneri față de contrapărți centrale și al riscului de
contraparte pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate compensate la nivel central**

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 53 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Băncii Centrale Europene ⁽¹⁾,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

intrucât:

- (1) Pentru a se asigura corelarea cu Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾ și buna funcționare a pieței interne, este necesar ca în Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾ să se stabilească un set uniform de norme pentru abordarea riscului de contraparte în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate efectuate de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), în cazul în care tranzacțiile au fost compensate de o contraparte centrală (CPC) care este autorizată sau recunoscută în temeiul regulamentului menționat. Directiva 2009/65/CE impune limite de reglementare privind riscul de contraparte numai în ceea ce privește tranzacțiile cu instrumente financiare derivate extrabursiere, indiferent dacă instrumentele financiare derivate au fost compensate la nivel central. Întrucât mecanismele de compensare centrală diminuează riscul de contraparte inerent contractelor derivate, este necesar să se ia în considerare dacă un instrument financiar derivat a fost compensat la nivel central de o CPC care este autorizată sau recunoscută în temeiul Regulamentului (UE) nr. 648/2012 și să se creeze condiții de concurență echitabile între instrumentele financiare derivate tranzacționate la bursă și instrumentele financiare derivate extrabursiere, atunci când se stabilesc limitele aplicabile ale riscului de contraparte. În scopuri de reglementare și de armonizare, este necesar, de asemenea, ca limitele riscului de contraparte să fie eliminate numai când contrapărțile utilizează CPC-uri care sunt autorizate sau care sunt recunoscute, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 648/2012, în vederea prestării de servicii de compensare către membrii compensatori și clienții acestora.
- (2) Pentru a se contribui la obiectivele uniunii piețelor de capital, este necesar, pentru o utilizare eficientă a CPC-urilor, să se abordeze anumite impedimente din Directiva 2009/65/CE în ceea ce privește recurgerea la compensarea centrală și să se ofere clarificări în Directivele 2013/36/UE ⁽⁵⁾ și (UE) 2019/2034 ⁽⁶⁾ ale Parlamentului European și ale Consiliului. Dependența excesivă a sistemului financiar al Uniunii de CPC-uri de importanță sistemică din țări terțe (CPC-uri de nivel 2) ar putea genera preocupări legate de stabilitatea financiară care trebuie să fie abordate în mod corespunzător. Pentru a se asigura stabilitatea financiară în Uniune și pentru a se diminua în mod adecvat posibilele riscuri de contagiune în tot sistemul financiar al Uniunii, ar trebui introduse măsuri corespunzătoare prin care să se încurajeze identificarea, gestionarea și monitorizarea riscului de concentrare rezultat din expunerile față de CPC-uri. În acest context, Directivele 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 ar trebui să fie modificate pentru a se încuraja

⁽¹⁾ JO C 204, 12.6.2023, p. 3.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 24 aprilie 2024 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 19 noiembrie 2024.

⁽³⁾ Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).

⁽⁴⁾ Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (JO L 302, 17.11.2009, p. 32).

⁽⁵⁾ Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO L 176, 27.6.2013, p. 338).

⁽⁶⁾ Directiva (UE) 2019/2034 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții și de modificare a Directivelor 2002/87/CE, 2009/65/CE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/59/UE și 2014/65/UE (JO L 314, 5.12.2019, p. 64).

instituțiile și firmele de investiții să ia măsurile necesare pentru a-și adapta modelele de afaceri, astfel încât să asigure corelarea cu noile cerințe de compensare introduse prin modificarea Regulamentului (UE) nr. 648/2012 conținute în Regulamentul (UE) 2024/2987 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁷⁾ și să își îmbunătățească, în general, practicile de gestionare a riscurilor, luând în considerare, de asemenea, natura, dimensiunea și complexitatea activităților lor de piață. Deși autoritățile competente dispun deja de un set cuprinzător de măsuri și competențe de supraveghere pentru a aborda deficiențele practicilor de gestionare a riscurilor ale instituțiilor și ale firmelor de investiții, inclusiv cerința de a dispune de fonduri proprii suplimentare pentru riscurile care nu sunt acoperite sau nu sunt acoperite în mod adecvat de cerințele de capital existente, respectivul set de măsuri și competențe de supraveghere ar trebui consolidat cu instrumente și competențe suplimentare, mai specifice în cadrul pilonului 2 în contextul riscului de concentrare excesiv care decurge din expunerile față de CPC-uri.

- (3) Întrucât obiectivele prezentei directive, și anume asigurarea faptului că instituțiile de credit, firmele de investiții și autoritățile lor competente monitorizează și diminuează în mod corespunzător riscul de concentrare rezultat din expuneri față de CPC-uri de nivel 2 care oferă servicii de importanță sistemică semnificativă și eliminarea limitelor riscului de contraparte pentru tranzacțiile cu instrumente financiare derivate care sunt compensate central de o CPC autorizată sau recunoscută în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 648/2012, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea și efectele acțiunii, acestea pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor respective,
- (4) Prin urmare, Directivele 2009/65/CE, 2013/36/UE și (UE) 2019/2034 ar trebui să fie modificate în consecință,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Modificarea Directivei 2009/65/CE

Directiva 2009/65/CE se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (1) se adaugă următoarea literă:

„(v) «contraparte centrală» sau «CPC» înseamnă o CPC în sensul definiției de la articolul 2 punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (*).

(*) Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).”

2. Articolul 52 se modifică după cum urmează:

- (a) la alineatul (1) al doilea paragraf, partea introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„Expunerea la riscul de contraparte al OPCVM-ului într-o tranzacție cu instrumente financiare derivate care nu este compensată central printr-o CPC autorizată în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 sau recunoscută în conformitate cu articolul 25 din regulamentul menționat nu poate depăși fie:”;

- (b) alineatul (2) se modifică după cum urmează:

- (i) primul paragraf se înlocuiește cu următorul text:

(7) Regulamentul (UE) 2024/2987 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 648/2012, (UE) nr. 575/2013 și (UE) 2017/1131 în ceea ce privește măsurile de diminuare a expunerilor excesive față de contrapărți centrale din țări terțe și de sporire a eficienței piețelor de compensare din Uniune (JO L, 2024/2987, 4.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2987/oj>).

„Statele membre pot ridica limita de 5 % prevăzută la alineatul (1) primul paragraf până la maximum 10 %. În acest caz, totuși, valoarea totală a valorilor mobiliare și a instrumentelor pieței monetare deținute de OPCVM în fiecare dintre emitenții în care investește peste 5 % din activele sale nu poate depăși 40 % din valoarea activelor sale. Respectiva limită nu se aplică depozitelor și tranzacțiilor cu instrumente derivate efectuate cu instituții financiare care fac obiectul unei supravegheri prudențiale.”;

(ii) la al doilea paragraf, litera (c) se înlocuiește cu următorul text:

„(c) expunerile rezultate din tranzacții desfășurate cu entitatea respectivă și având ca obiect instrumente financiare derivate care nu sunt compensate central printr-o CPC autorizată în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 sau recunoscută în conformitate cu articolul 25 din regulamentul menționat.”

Articolul 2

Modificarea Directivei 2013/36/UE

Directiva 2013/36/UE se modifică după cum urmează:

1. La articolul 74 alineatul (1), litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) procese eficiente de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor la care sunt sau ar putea fi expuse inclusiv a riscurilor pe termen scurt, mediu și lung de mediu, sociale și de governanță, precum și a riscului de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale, ținând seama de condițiile prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (*);

(*) Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).”

2. La articolul 76 alineatul (2) se adaugă următorul paragraf:

„Statele membre se asigură că organul de conducere elaborează planuri specifice și obiective cuantificabile în conformitate cu cerințele stabilite în articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 pentru a monitoriza și a aborda riscul de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărțile centrale care oferă servicii de importanță sistemică semnificativă pentru Uniune sau pentru unul ori mai multe dintre statele membre ale acesteia.”

3. La articolul 81 se adaugă următorul paragraf:

„Autoritățile competente evaluează și monitorizează evoluțiile practicilor instituțiilor în ceea ce privește gestionarea riscului de concentrare rezultat pentru acestea din expunerile față de contrapărți centrale, inclusiv planurile elaborate în conformitate cu articolul 76 alineatul (2) al cincilea paragraf din prezenta directivă, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește adaptarea modelelor lor de afaceri la dispozițiile prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012.”

4. La articolul 100 se adaugă următorul alineat:

„(5) ABE, în cooperare cu ESMA, dezvoltă ghidurile prevăzute la articolul 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 pentru a elabora o metodologie coerentă de integrare a riscului de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale în testele de stres prudențiale.

ABE emite ghidurile menționate la primul paragraf al prezentului alineat până la 25 iunie 2026.”

5. La articolul 104 alineatul (1) se adaugă următoarea literă:

„(o) de a cere instituțiilor, în cazul în care autoritatea competentă consideră că există un risc de concentrare excesiv care decurge din expunerile față de o contraparte centrală, să reducă expunerile față de respectiva contraparte centrală sau să realinieze expunerile din conturile lor de compensare în conformitate cu articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012.”

Articolul 3

Modificarea Directivei (UE) 2019/2034

Directiva (UE) 2019/2034 se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (1) se adaugă următoarele puncte:

- „34. «contraparte centrală» sau «CPC» înseamnă o CPC în sensul definiției de la articolul 2 punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (*);
35. «contraparte centrală calificată» sau «CPCC» înseamnă o «contraparte centrală calificată» sau o «CPCC» în sensul definiției de la articolul 4 alineatul (1) punctul 88 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

(*) Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).”

2. La articolul 26 alineatul (1), litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) procese eficiente de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor la care sunt sau pot fi expuse firmele de investiții sau a riscurilor pe care acestea le prezintă sau le pot prezenta pentru alții, inclusiv a riscului de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale, ținând seama de condițiile prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012;”.

3. Articolul 29 alineatul (1) se modifică după cum urmează:

(a) se adaugă următoarea literă:

„(e) sursele și efectele semnificative ale riscului de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărți centrale și orice impact semnificativ asupra fondurilor proprii.”;

(b) după al cincilea paragraf se introduce următorul paragraf:

„În sensul primului paragraf litera (e), statele membre se asigură că organul de conducere elaborează planuri specifice și obiective cuantificabile în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 pentru a monitoriza și a aborda riscul de concentrare rezultat din expunerile față de contrapărțile centrale care oferă servicii de importanță sistemică semnificativă pentru Uniune sau pentru unul ori mai multe dintre statele membre ale acesteia.”

4. La articolul 36 alineatul (1), se adaugă următorul paragraf:

„În sensul literei (a) de la primul paragraf, autoritățile competente evaluează și monitorizează evoluțiile practicilor firmelor de investiții în ceea ce privește gestionarea riscului de concentrare rezultat pentru acestea din expunerile față de contrapărți centrale, inclusiv planurile elaborate în conformitate cu articolul 29 alineatul (1) din prezenta directivă, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește adaptarea modelelor lor de afaceri la dispozițiile prevăzute la articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012.”

5. Articolul 39 alineatul (2) se modifică după cum urmează:

(a) partea introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„În sensul articolului 29, al articolului 36, al articolului 37 alineatul (3) și al articolului 38 din prezenta directivă și al aplicării Regulamentului (UE) 2019/2033, autoritățile competente au cel puțin următoarele competențe:”;

(b) se adaugă următoarea literă:

„(n) de a impune firmelor de investiții să reducă expunerile față de o contraparte centrală sau să realinieze expunerile din conturile lor de compensare în conformitate cu articolul 7a din Regulamentul (UE) nr. 648/2012, în cazul în care autoritatea competentă consideră că există un risc de concentrare excesiv cauzat de expunerile față de contrapartea centrală respectivă.”

*Articolul 4***Transpunere**

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 25 iunie 2026. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a unei astfel de trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

*Articolul 5***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 6***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 27 noiembrie 2024.

Pentru Parlamentul European

Președinta

R. METSOLA

Pentru Consiliu

Președintele

BÓKA J.